

AL IV-lea CONGRES INTERNAȚIONAL DE EPIGRAFIE GREACĂ ȘI LATINĂ

(Viena, 17—22 septembrie 1962)

DE

D. M. PIPPIDI

Cel de-al IV-lea Congres internațional de epigrafie greacă și latină și-a desfășurat lucrările la Viena, între 17—22 septembrie 1962, sub auspiciile Ministerului austriac al Învățămîntului și ale Academiei de Științe, din inițiativa unui Comitet de organizare printre ai cărui membri se numără, din partea țării noastre, acad. Const. Daicoviciu.

La această manifestare științifică au luat parte cca. 200 specialiști din Europa și America. Generația vîrstnică era reprezentată prin cîțiva veterani ai studiilor antichității: Joseph Keil, Rudolf Egger, Günther Klaffenbach, Attilio Degrassi. Numeroși au fost însă epigrafiști de vîrstă mijlocie (W. K. Pritchett, T. R. S. Broughton, Georges Daux, H. Hommel, T. B. Mitford, Ronald Syme, H.-G. Pflaum, H. Nesselhauf, N. Kontoleon) și, alături de ei, cercetătorii din generația nouă, afirmați în anii de după cel de-al II-lea război mondial.

Lucrările s-au desfășurat în localul Universității, unde au avut loc și ședințele solemne de deschidere și de închidere a Congresului. Numărul comunicărilor citite a fost mare (în medie, 10—11 pe zi), iar discuțiile la sfîrșitul fiecărei zile, însuflețite și interesante. Fiecare ședință de lucru a fost prezidată de un membru al Comisiei internaționale de organizare. Din partea R.P.R., acad. C. Daicoviciu a prezidat ședința din după-amiaza zilei de 19 septembrie.

După exemplul dat de Congresul al II-lea, ținut la Paris în 1962, urmat și de Congresul al III-lea, întrunit la Roma în 1957, organizatorii Congresului al IV-lea au inclus în program, alături de comunicări purtînd asupra unor documente izolate sau probleme speciale, referate de un caracter general, oglindind nivelul cercetărilor epigrafice în anumite țări sau stadiul de realizare a anumitor lucrări de interes comun: prosopografii, *corpora*, culegeri speciale etc. Aceste din urmă expuneri au stîrnit interesul cel mai viu și discuțiile cele mai însuflețite, cu prilejul lor subliniindu-se în chip repetat voința congresiștilor de a favoriza prin toate mijloacele lucrul împreună și nevoia de a se organiza cercetările epigrafice pe bază internațională. Cum nu poate fi vorba să trec în revistă întreg programul celor cinci zile de dezbateri, mă mulțumesc să citez, în ordinea prezentării:

T. B. Mitford, *The present state of Cypriot Syllabic Epigraphy*; D. M. Pippidi, *Les inscriptions grecques de Scythie Mineure, de Boeckh à nos jours*; Gerold Walser, *Die Vorarbeiten des*

Corpus Miliariorum; Werner Peek, *Die Inschriften von Epidauros*; Alvaro D'Ors, *El progreso de la Epigrafía romana de Hispania 1958—1961*; J. Šašel, *Probleme und Möglichkeiten onomastischer Studien*; Bengt Thomasson, *Die Statthalter der römischen Provinzen von Augustus bis Diokletian. Ein Forschungsplan*; N. Duval, *Projet de reprise de l'enquête sur l'épigraphie chrétienne d'Afrique de Paul Monceaux*; L. Moretti, *Progetto di una nuova edizione delle iscrizioni greche di Roma*; J. Morris, *Über den Stand der Arbeit der Prosopographie der Spätantike*; J. Couprie, *Les inscriptions grecques antérieures à l'époque impériale romaine, en Extrême-Occident (Gaule, Espagne). Catalogue; état des questions*; G. Mihailov, *L'épigraphie grecque en Bulgarie*.

Tot așa, din marele număr de comunicări de caracter special, mă mărginesc să însemn câteva, care s-au impus atenției în chip deosebit, fie prin natura subiectului, fie prin măiestria tratării:

W. K. Pritchett, *The Myth of Stoichedon Order in Attic Epigraphy*; H. Hommel, *Zur Orakelinschrift von Didyma (Rehm-Harder Nr. 217)*; A. Degrassi, *L'indicazione dell'età nell'epigrafi funerarie latine*; A. Chastagnol, *Les inscriptions des gradins sénatoriaux du Colisée*; Rudolf Egger, *Die Fluchtafel von Rom (Deux-Sèvres). Ihre Entzifferung und Sprache*; J. Labarbe, *Sur l'épigramme IG I², 834*; A. Raubitschek, *Demokratia*; N. Kontoleon, *Zu den literarischen ἀντίγραφα*; M. H. Jameson, *The Provisions for Mobilisation in the Decree of Themistocles*; G. Kolbe, *Die ritterliche Laufbahn des Kaisers Pertinax an Hand einer neuen Inschrift aus Brühl bei Köln*; M. Leglay, *Taxatio et autonomie municipale d'après une nouvelle inscription de Cuicul en Algérie*; S. Szadecky-Kardoss, *Zwei Beiträge zur Epigraphik und Literaturgeschichte*.

Expunerea cu privire la inscripțiile grecești din Dobrogea prezintă particularitatea de a oferi informații asupra unui sector al studiilor epigrafice îndeobște puțin cunoscut, a fost urmărită cu luare aminte. În discuția care a urmat, H.-G. Pflaum, salutând cu mulțumire proiectul Academiei R.P.R. de a pregăti un *Corpus* al inscripțiilor grecești și latine din țara noastră, a exprimat speranța că această culegere va fi redactată fie într-o limbă modernă cunoscută celor mai mulți, fie în limba latină. Îndelung aplaudată de cei prezenți, care și-au manifestat astfel adevinerea la propunerea epigrafistului francez, această intervenție a prilejuit răspunsul acad. C. Daicoviciu, care a făgăduit că va cere Secției de Științe Istorice a Academiei să examineze problema cu atenție înainte de a se păși la publicarea operei în pregătire.

Ospitalitatea organizatorilor, interesul și varietatea comunicărilor, felul curtenitor în care s-au dus discuțiile au contribuit ca programul destul de încărcat al fiecărei zile să nu apară obositor și ca, la despărțire, fiecare să păstreze amintirea unei întâlniri prietenești, profitabilă sub toate raporturile. Pentru delegații Academiei R.P.R. participarea la Congres a fost un prilej fericit de a face cunoscute bogățiile muzeelor noastre și contribuția specialiștilor români într-un sector deosebit de important al științei antichității. Legăturile personale create sau reînnoite în timpul lucrărilor vor avea, fără îndoială, urmările cele mai favorabile pentru întărirea colaborării științifice internaționale și pentru munca noastră viitoare.